

Amerika Rems Adenauer

Bonn, Vokietija. — Prezidentas Eisenhower prižadėjo tolimesnę Amerikos paramą kancleriui Konrad Adenauer politikai dėl stiprinimo vakarinės Europos, suvienijimo Vokietijos ir išlaisvinimo 18 milijonų Rytinės Vokietijos žmonių, po komunistiška valdžia.

Pasveikindamas Adenauer su rinkimų laimėjimu, prezidentas Eisenhower užtikrino Kancleriui J. V. vyriausybės bendradarbiavimą laisvos Europos stiprinimui ir baigimui netik Vokietijos padalinimo, bet ir komunistiško režimo, po kurio kenčia 18 milijonų vokiečių.

Valstybės Sekret. Dulles, kurs ragino vokiečius remti Adenauer prieš rinkimus, savo sveikinimuose Adenauerui pareiškė, kad rinkimais visi patenkinti, kurie supranta Europos problemą konstruktyviškai. Jis pareiškė, kad dabar galėsime su atnaujinta energija dirbuotis sykiu su britais ir prancūzais ir gal netusčia viltis, kad Sovietų Unija priims tokių žmonių nutarimą ir leis, kad Vokietija būtų suvienyta.

Negana 45 Milijonų J. V. Paskolos Iranui

Teheran, Iran. — Irano finansų ministeris Ali Amini skundėsi, kad \$45,000,000 paskola suteikta šiam kraštui per Prezidentą Eisenhower neužtenka. Amini sakė, kad \$45,000,000 visai neužtenka atlyginti už neapskaitomą Irano ekonominių ir finansinių išteklių sunaikinimą.

Iranas ketina naudoti J. V. paskolą padengti samatos deficitus, bet ne prie didelės skolos mažinimo. Šias skolas sukėlė premiero Mohammed Mossadegh'o režimas.

Tuo tarpu Mossadegh yra sulaikomas ir slaptai tardomas Saltanatabad Aresnale, keturias mylias į šiaurę nuo Teherano. Vyriausybė sakė, kad kada tardymas baigsis, liaudžiai bus pranešta apie apkaltinimus. Tada Mossadegh bus teisiamas viešai, jei militariškas teismas nenuspręs kitaip.

Karo Veteranai Už Korėjos Suvienijimą

Karo veteranai, susirinkę St. Louis konvencijoje, sveikina karo paliaubas Korėjoje, reiškia viltį, kad taikos derybose bus pasiekta garbingos taikos ir suvienijimo demokratinės Korėjos, bet, jei tos paliaubos nutruktų, tai komunistai turi būti bet kokiais ginklais išvaryti iš visos Korėjos.

Nr. 36

WORCESTER, MASS.

Rugsėjo (Sept.) 12, 1953

Vol. XXXVI

JUNGTINĖS TAUTOS SAKO KOMUNISTAI LAIKO 3404 BELAISVIŲ

Seoul. — Alijantai suskaitė 3404 belaisvių tarp kurių randasi 944 amerikonių ir reikalavo komunistų tuojau juos gražinti ar paaiškinti kur jie yra. Majoras Gen. Blackshear Bryan, Bendros Militariškos Paliubų Komisijos narys, po komisijos susirinkimo, sakė, kad jie turi tuojau pasiaiškinti dėlko jie sulaikyti. Majoras reikalavo greito veikimo iš komunistų pusės. Vyriausias komunistų atstovas atsakė, kad jis pasilieka teisę apie tai pranešti vėliau ir reikalavo, kad

27,000 Šiaurinės Kinijos karininkų belaisvių būtų sugražinti per Pietų Korėjos prezidentą Syngman Rhee.

Kiniečiai Komunistai rodė, kad atmes Jungtinių Tautų reikalavimus, kad pasiaiškintų apie 3404 lingusių alijantų belaisvių. Peipingo radio sakė, kad dingusių belaisvių surašas priduotas Jungtinių Tautų buvo tik melas, kurio tikslas buvo nukreipti pasaulio atyda nuo fakto, kad didelis korėjiečių-kiniečių belaisvių skaičius dar vis privers-

tinai sulaikomas amerikonių.

Nors Jungtinių Tautų surašuose buvo vardai minėti pačių per radio ir priduotų kitų jau išlaisvintų karinių kalinių, Peipingas pasinaudojo progą pradėti aštrią propagandą prieš Jungtines Tautas.

Jungtinės Tautos pradėjo perduoti pirm, buusių komunistų kareivių grupę, kurie buvo suimti Korėjos kare ir atsisakė būti repatriuoti. Jie bus perduoti Indijos sargams, kurie juos globos.

EISENHOWERIS REMIĄS KAPITALISTUS, SAKO BUVĖS PREZIDENTAS H. TRUMANAS

Žmonių socialiniai reikalai antrojo vietoj

Detroit. — Buvęs prezidentas Harry Trumanas unių vadų apsuptas pasirodė Darbo dieną vyriausiu kalbėtoju šiame automobilių pramonės centre. Jo kalba buvo perduota ir per televizijos tinklą.

Buvęs prezidentas griežtais žodžiais puolė Eisenhowerio vyriausybę už masių socialinių reikalų menką dėmesį ir žaidimą šalies saugumu, mažinant aviacijos biudžetą.

Trumanas apgailėstavo, kad dabartinei respublikonų vyriausybei pats svarbiausias dalykas esąs biudžeto subalansavimas. Biudžeto subalansavimą dabartinė vyriausybė statanti aukščiau šalies saugumo, kuriam būtina stiprios oro pajėgos.

Valdžia tarnaujanti piniguočiam

Dėstydamas papunkščiai respublikonų vyriausybės darbus, eksprezidentas Trumanas pabrėžė, kad dabartinei vyriausybei daugiausia

Nesekminga Piutis Lietuvoje

Jei Vilniaus radijas šienapiūtis ir javapiūtis metu nuolat gyrėsi "viršytomis normomis", tai kompartijos vyriausiasis organas "Liesa" beveik kiekviename numeryje išbara vietinius pareigūnus dėl trūkumų, vykdančių piūtis darbus. Pranešimai iš vietų parodė, kad daug kur tie darbai vyko nepaprastai lėtai. Mažą kę padėjo ir išgarsintoji "mechanizacija", kai traktoriai ir kombainai sugedę stovi laukuose ar net dar iš rudens neremontuoti stovi MTS kiemuose. Kaikur mašinos neveikė nei šianapiūtis, nei javapiūtis metu, ir kolūkiečiai turėjo su plikais dalgiais eiti į laukus. Ir darbo drausmė, matyti, gerokai pašlijusi. Kolūkiečiai, atrodo, sovietinės valdžios mažai beklauso. Anot "Tiesos", kaikur visas trečdalis kolūkiečių neina į laukus.

rūpi stambiųjų kapitalistų interesai mažiau organizuotos darbininkijos, ūkininkų ir vartotojų reikalai.

"Aš nemanau, kad žmonės būtų balsavę už respublikonus, kad pakeistų mūsų socialinius ir ekonominius dėsnius, padariusius Ameriką tokią galingą, kalbėjo Trumanas. "Bet mes matome kaip tik pasikeitimus šioje srityje. Yra pakankamai ženklų, rodančių grįžimą į seną politinę filosofiją, kad vyriausybės uždavinys yra padėti stambiesiems kapitalistams, samprotaujant, jei gera didiesiems biznieriems, bus gera ir liaudžiai ("kas gera General Motors, gera ir Amerikai", yra pasakęs karo sekr. Wilson).

Mildred McDonald Prieš Teismą

BOSTON, Mass. — Alfred J. McDonald, Somerville mokytojas, pranešė savo dukterei Mildred McDonald, kad Middlesex Apskritis teismas apkaltino ją už nužudymą 14 metų Mary Di Rocco. Mildred užpuolė nekaltą mergaitę, rugpjūčio 24-tą ir tragiškai ją nužudė. Tėvas atlinkė Mildred su viena iš jos seserų ir pasakė, kad ji turės stoti prieš Middlesex Apskritis Aukštesnį teismą, East Cambridge, Mass.

Pagal Massachusetts įstatymus, ji galės gintis, kad nekaltas, paskui ji turės pereiti per psichiatristo kvotimus. Teismas paskirs du psichiatristus ištirti jos protą. Šių dviejų gydytojų sprendimas nulems Mildred McDonald teismo proceso kelią ateity.

Middlesex Apskritis teisme, 17 vyrų ir 5 moterys nubalsavo, kad 25 metų Mildred McDonald kalta, po išklauso devynių liudininkų. Tarp liudininkų buvo mirusios mergaitės tėvas, jos brolis Robert DeRocco, dveji gydytojai ir policijantai, kurie išgavo iš jos prisipažinimą.

Už tokį prasikaltimą, jei ji būtų rasta netekusi proto kada papildė žmogžudystę, ji būtų teista per visą gyvenimą į bepročių ligoninę. Jei būtų rasta, kalta pirmame laipsnyje, ji būtų teista į elektrinę kėdę, jei sprendėjai nerekomenduotų kalėjimą iki gyva. Gal laike teismo bus rasta, kad ji praskaltus mažesniame laipsnyje.

Mirė Ferd M. Vinson, Aukščiausias J. V. Teisėjas

Washington, D. C. — Aukščiausias J. V. Teisėjas Fred M. Vinson staiga mirė anksti antradienį, savo bute Washingtone.

Buvęs prezidentas Harry S. Truman, kurs paskyrė poną Vinson aukščiausiu teisėju 1946 metais, išvyko į Washingtoną su ponu dalyvauti laidotuvėse. Taipgi prez. Eisenhower, vice prezidentas Nixon kabineto nariai, senatoriai, atstovai ir kiti valdininkai ir iš daug luomų dalyvaus laidotuvėse.

Gedulingos pamaldos bus Washingtono Protestonų Episkopalo katedroj, antrą val. po pietų ketvirtadienį. Garbės karstiečiai bus Aukščiausio Teismo teisėjai, kurie palydės karstą į Louisa, Kentucky, kur žymus juristas gimė prieš 63 metus. Ten irgi bus atlaikytos gedulingos pamaldos Louisa Southern Methodist bažnyčioj ir paskui bus palaidotas Pine Hill kapuose.

Komunistai Darbo Unijose

Vyriausias prokuroras Brownell pareiškė, kad komunistai daugiausia lizdų susukę darbo unijose,

Susirinko Lietuvos Aukščiausioji Taryba

Vilniaus radijas rugpjūčio 14 d. paskelbė LTSR aukščiausiosios tarybos prezidento pirmininko J. Paleckio ir sekretoriaus Naujailio pasirašytą įsaką apie aukščiausiosios tarybos 4-sios sesijos suaukimą Vilniuje, rugp. 21 dieną.

Parvažiavę iš Maskvos ir parsivežę iš ten naujų instrukcijų, Lietuvos bolševikinės valdžios pareigūnai dabar "apšvieš" savo mažesniuosius vadus ir liaudį. Be to, Lietuvos aukščiausioji taryba turėjo formaliai tvirtinti visus pastarųjų metų, ryšium su Berijos nuvertimu įvykdytus, gausius pakeitimus tarybinėje valdžioje. Sprendžiamoji balso aukščiausioji taryba neturi, o jos nariai ne liaudies rinkti, bet kompartijos tik paskirti. Tad ir visa ta aukščiausiosios tarybos sesija buvo tik tuščia komedija.

Amnestija Buvo Tik Blefas

Kaip ir buvo galima laukti, savame krašte ir užsienyje taip išgarsintas sovietų amnestijos įstatymas pasirodė tikras blefas. Kaip nurodo britų ekspertai Rusijos reikalams, amnestijos įstatymo nėra sąrašė tų dekretų ir įstatymų, kurie

Naujoji Maskvos Nota

kuri paskelbta šiomis dienomis, siūlo Anglijai, Prancūzijai ir JAV suaukti šėsių mėnesių bėgyje taikos konferenciją Vokietijos klausimu. Tačiau pačios svarbiausios sąlygos Kremliaus nenori ir dabar išpildyti: laisvų rinkimų. Jei jų nėra, vakariečiams visi kiti pasiūlymai netenka vertės. Kartu su nota paskelbti busimos taikos sutarties su Vokietija metmens rodo, kad Maskva palieka prie Potsdamo susitarime nustatytų provizorių sienų. Ką mes, pavergtųjų tautų žmonės, vakariečiams visą laiką teigiame, tai Maskvos nota dar kartą įrodė: Maskvos taikos ofenzivos yra tik manevrai sau laiko išlošti ir perkopti per tuos sunkumus, į kuriuos Sovietų Sąjunga vis labiau patenka.

buvo pateikti aukščiausiajai tarybai tvirtinti. Ir apie baudžiamoją statuto švelninimo reformas Maskva jau nebeužsimena, nors kovo 28 d. sovietų liaudžiai buvo pažadėta tą kodekso reformą paskelbti jau už 15 dienų. Britų ekspertai prieina išvados, kad Kremlius jau nei nebemanas sušvelninti policinį ir teismų režimą.

"AMERIKOS LIETUVIO" PIKNIKAS

PO STOGU ĮVKYS

SEKMAD., RUGSĖJO 27, 1953

TUOJAUS PO PIETU

Bungalow, Davis Way, Shrewsbury

Bus Įdomi Programa — Sekite Tolimesnius Pranešimus

GROSSMAN'S JEWELER

Brangių Daiktų Krautuvė

10% MILLBURY STREET - WORCESTER, MASS.

Žiedų - Spilkų - Auskarų — Visokių Rušių Laikrodėlių

Retežėlių - Sidabrinų Setų — Visokių Aukšinių Daigtų

— Už Prieinamiausią Kainą —

TEL. 2-3415

PIKNIKAS

S.L.A. 57 KUOPA RENGIA PASKUTINĮ PIKNIKĄ

SEKMAD., RUGSĖJO (Sept.) 13, 1953

Babrausko pavilione

LEICESTER, MASS.

Tad prašome visų šį Sekmadienį Rugsėjo 13 d. dalyvauti

KVIEČIA KOMITETAS

LIETUVIAI AMERIKOJE ir PASAULYJE

PADĖKITE PASTATYTI BAŽNYČIA

Nuostabios Visagalio Apvaizdos dėka Lietuvos Pranciškonai po šio karo galėjo aktyviai įsijungti į bendrą kultūrinį bei tautinį darbą iševijoje. Į Ameriką ir juos atvedė vargingas tremties kelias, kuriuo buvo lemta žengti tūkstančiams lietuvių. Tad koks kitas galėjo būti pranciškonų rūpestis, kaip visas jėgas pašvesti Augščiausiojo ir savo tautiečių tarnybai.

Tie pasiryžimai iš pat pradžių labai nuoširdžiai buvo supraci ir įvertinti visų užjūrio lietuvių. Jų aukomis šio spaustuvė ir penki lietuviški vienuolynai, iš kurių pranciškonų daugiausia religinė ir kultūrinė veikla, ypač trijų laikraščių pagalba, pasiekia lietuvius tolimiausiose pasaulio užkampiuose.

Į visą tai atkreipė dėmesį Jo Eminencija Toronto kardinolas Jokūbas McGuigan, kurio arkivyskupijoje gyvena daug lietuvių. Jis prieš keleta metų savo teritorijoje St. Catherine's mieste leido pranciškonams įkurti vienuolyną o šiemet, įsteigęs antrąją lietuvių parapiją Toronte, pranciškonus pakvietė jai vadovauti. Ilgai ir atyžiai apsvaarsčius, kardinolo kvietimas buvo priimtas, nes itin derinasi su tuo pasiryžimu visas jėgas pašvesti Augščiausiojo ir savo tautiečių tarnybai.

Dabar lietuvių pranciškonai minėta parapiją jau yra perėmę, ir joje dirba. Tačiau pradžioje teko susidurti su nemažais sunkumais. Didžiausias jų yra trūkumas bažnyčios pamaldoms, salės susirinkimams ir vienuolyno ten dirbantiems kunigams. Tuo tarpu gi pamaldos sekmadeniais yra laikomos vienoje kino salėje, o vienuoliai gyvena privačiuose namuose. Paprastomis dienomis parapijiečiai iš viso neturi kur išklausyti mišių. Sakramentai gi yra teikiami svetimose bažnyčiose.

Tai verčia jau šį rudenį pradėti statyti bažnyčią. Žemės sklypas jau yra nupirtas, statybos fondas atidarytas. Parapijiečiai iš savo pusės visomis išgalėmis remia šį darbą, bet nežinint to, be pagalbos iš šalies jokiū būdu nėra įmanoma

trumpu laiku Toronte pastatyti maldos namus. Sena patirtis rodo, jog naujoms bažnyčioms fondai teikiami per ilgesnį laiką, ir tik pasikui pradedama statyba. Bet to negalima taikinti Torontui. Čia, ką tik įsteigtoje parapijoje neturint jokios bažnyčios, yra ypatinga padėtis. Be to gi, nors parapijiečiai yra dosnūs, tačiau prisieina skaitytis su ta aplinkybe, kad dauguma jų yra naujakuriai, o pranciškonai, neseniai steigdami vienuolyną ir spaustuvę Brooklyne, yra užsitraukę skolų.

Siuo raštu tad ir kreipiames į lietuvišką visuomenę, prašydami padėti mums pastatyti Toronte bažnyčią ir vienuolyną. Labai dosniai iki šiol rėmėte visus pranciškonų darbus — paremkitė ir šį, nes be jūsų pagalbos negalime jo atlikti. Būsime be galo dėkingi ir už mažiausią auką. O jeigu kas išgalėtų didesnę, malonėkite paskirti ją naujosios bažnyčios ir vienuolyno statybai.

Aukojusieji 100 dol. taps naujojo vienuolyno fundatoriai, o aukojusieji 500 dol. pavadės bus sužymėtos specialioje lentoje prie bažnyčios durų. Lygiai būtume dėkingi jeigu atsirastų galinčių šiam reikalui suteikti didesnę paskolą. Visas aukas malonėkite siųsti šiuo adresu:

Very Rev. Provincial Superior
Kennebunk Port, Maine
Meldžiu Dievą, kad šis prašymas pasiektų kiekvieno lietuvių širdį ir paskatintų ją ateiti mums į pagelbą šiame svarbiame reikale. Padėkite pastatyti Toronte Bažnyčią, o už tai gausiai atlygins Viešpats.

Tėv. Jurgis Gailiūsis,
O.F.M.
Lietuvos Pranciškonų Provincijolas.

Shaving Is Slicker — Blade Changing Quicker

BUY Gillette BLUE BLADES IN HANDY DISPENSER with used-blade compartment

20 FOR 10 FOR 98¢ 49¢

DAVID'S DELICATESSEN

287 MAIN STREET WORCESTER, MASS.
Ivairūs Gaminti Valgiai, Skanumynai

EDWARDS Paint and Wallpaper Corp.

Telephone 6-1895

Dažai - Popieros -

Ivairios Mašinos Namų Pagražinimui Pardavimui

3 KELLEY AIKSTĖ WORCESTER, MASS.

CHICAGO, ILL.

Mano kelionės įspūdžiai po Naują Angliją

Vienų metų laike jau trečiu kartu važiauvau į tą pusę, tad šį kartą buvo trumpa kelionė. Nors į New Yorką ir atgal skridau, bet vis per 6 dienas mažai ką gali pamatyti aplankius kelis miestus. New Yorke pirmiausia užėjau į Brooklyno Lietuvių Atletų Klubą pasimantyt su pirmin. Charles Mitchell ir reikalų vedėju Bill Welton (Osipavičius), Teko užeit pas senus pažįstamus X. Strumcki ir J. Ginkų, radio valandos vedėją.

Ant rytojaus traukiu į Bostoną, kur užėjau į Lietuvių Salę radau daug pažįstamų, kaip tai Stilsoną, Joną Romaną, Feliksą Zalecką ir kitus. Aplankiau savo krikštų sūnų Albertą Naudžiūną, apsisitau pas savo giminaitę Helen Jackson.

Taip pat Bostone radau kelis iš Chicagos atvykusius ant atostogoms, jų tarpe buvo iš "Draugo" Ig. Sakalas su žmona. Nedeldienį nuvykau į Worcester, kur buvo tą dieną laikraščio "Amerikos Lietuvis" piknikas, į kurį buvau pakviestas dalyvaut. Diena buvo graži, nors šilta, žmonių buvo daug ir piknikas buvo pasekmingas visokiais atžvilgiais. Ant rytojaus giminaitis Simonas Jakubauskas nuvežė mane į Brocktoną, kur aplankėm savo giminaitį Eddie Jackson, nuo jaunų dienų pažįs-

tama Kun. Strakauską ir Sandaros namą. So. Bostonas vienintėlė lietuvių kolonija turinti savo Broadway, perejus Broadway beveik kiekviena biznio įstaiga yra lietuvių, ir toj gatvėj rasi savo visus pažįstamus.

Važiuojant atgal į Chicago dar sustojau New Yorke, kur mėginau pamatyt Susivienijimo namą "Tėvynės" redaktorių ir kitus, bet neradau, nes buvo pietų laikas. Sugrįžus į Chicago radau National Wrestling Alliance suvažiavimą, tai yra Rystinių rengėjų organizaciją laikanti savo metinį seimą. Apie 40 rystinių rengėjų suvažiavo iš visos Amerikos, Hawaii, Canada ir Mexico.

Turėjau progą pasimantyt su daug žymiais ristikais, nes didžiama rengėjų buvo gerai žinomi ristikai, kada aš buvau rystinių rengėjas Amerikoj. Reikalui atėjus Ristinių Susivienijimas šelpia ristikus laike ligos ar nelaimės.

Apie 15 metų atgal New Yorke gerai žinomas ristikas Antanas Brazauskas sunkiai susirgo apie metus laiko, man pranešus apie jo padėtį. Ristinių Susivienijimas Brazauskui tuojaus davė piniginę paramą jam išėjus iš ligoninės.

Ristinių rengėjai nedeldienį užbaigus suvažiavimą popiet turėjo bankieta Blackston viešbutyje, kur atsilankė buvo ir dabartinės kartos garsiausi Sportininkai Amerikoj ir kitų šalių.

John Jakubs

CHRISTY'S SHOE SERVICE

129 MILLBURY STREET

Pasinaudokite Mūsų Žemomis Kainomis

Greitas Patarnavimas

Visas Darbas Garantuotas

PASAULIO LIETUVIŲ BENDRUOMENĖ

ARGENTINA. Argentinos Lietuvių Centro 25 metų veiklos sukaktuvių progą išleistas specialus leidinys Dr. J. Basanavičiaus atminimui, kurio vardu Centras yra pavadintas.

Jonas Šlapelis yra vienas stambiausių ir sėkmingiausių Patagonijos karakulinių avių augintojų ir vilnų eksportininkų. Jis yra laimėjęs aukso medalį už geriausios rūšies avis. J. Šlapelis palaiko artimus santykius su Argentinos lietuvių centrinėmis kolonijomis. Kai rugpjūčio mėn. pradžioje jis apsilankė Buenos Aïrese, žymus argentiniečių dienraštis "Noticias Graficas" išidėjo jo atvaizdą su palankiu lietuviams aprašymu.

Vilja Lugano lietuvių gausiai imasi savarankiškų verslų ir yra sėkmingai įsikūrę daugelyje pramonės, amatų ir prekybos šakų. Lietuviams priklauso eilė fabriku ir šiaip įmonių: baldų, audimo, peilių ir šakučių kėdžių, parketo gaminimo, namų statybos, mėsinių, kepyklų, automobilių ir dviračių taisymo, siuvyklų, šaltkalvystės, aukso ir brangenybių apdirbimo, elektro-technikos ir eilė kitų. Yra lietuviškų restoranų, fotografijos, bitininkystės įmonių ir kt.

50,000 pezu lietuvių jaunimo namams. "Argentinos Lietuvių Balsas" paskelbė Jono Čikštės atsisaukimą į Buenos Aires tautiečius įkurti tame mieste pavyzdiną lietuvių jaunimo centrą su salėmis, sporto aikštėmis, maudymosi baseiniais ir t.t. Atsisaukimo autorius pats pirmas pasižadėjo tam reikalui skirti 50,000 pazų.

Berisio lietuvių kolonijoje rugpjūčio 1 d. įvyko koncertas, kuriame dalyvavo iš Buenos Aires atvykęs V. Nemikas su savo baletu ir V. Cibavičius su dainininkų grupe. Seniausioji Argentinos lietuvių savišalpos ir kultūros dr. ja "Nemunas" rugpjūčio 22 d. iškilmingai mini savo veiklos 44 metų sukaktį.

AUSTRALIJA. Lietuvių kolonijose — Melbourne Geelonge, Adelaidėje ir Sydneyje — varome smarki akcija lietuviškiems namams įsigyti. — Didelė dalis Australijoje gyvenančių lietuvių yra užsiregistravę kvo-

tai į JAV. Norint išvažiuoti pagal eilę, reikia laukti apie 6-7 metus. Keleta lietuvių šeimų ir atskirų asmenų yra išvykę be eilės į JAV ir Kanadą. Ateinančiais metais pagal kvotą iš Melbourno išvyksta prof. P. V. Raulinaitis su šeima. — Karaliaus Mindaugo Institutas Melbournie liepos 26 d. suruošė viešą paskaitą tema "Senoji Lietuvių tikyba". Prelegentas buvo kun. P. Vaseris. Į paskaitą atsilankė gausiai klausytojų. Institutui vadovauja prof. P. V. Raulinaitis.

— Adelaidėje liepos 30 d. netikėtai mirė C. Petrikas, žymus visuomenininkas ir laikraštininkas. Velionis buvo aktyvus Australijos lietuvių visuomenės gyvenime ir dirbo vietos valdyboje. Jis yra parašęs eilę straipsnių ir vertimų iš įvairių kalbų. Kaikurie jo vertimai buvo išleisti atskiromis knygelėmis. Velionis paliko suaugusią šeimą. Mirties priežastis — širdies liga. Jis mirė staiga, besikalbėdamas su jį aplankiusiais svečiais.

— Australų informaciniai šaltiniai praneša, kad nuo 1948 ligi 1952 m. į Australiją iš Baltijos kraštų atvyko šitiek asmenų: iš Lietuvos — 8,705; iš Latvijos — 18,367; iš Estijos — 5,221. Šie skaičiai rodo tik atvykusiųjų kilmą vietą, bet ne asmenų tautybę.

— Gerai įsikūrusi lietuvių kolonija. Mount Gambier miestelyje per ketverius metus įsikūrė apie 50 lietuvių. Iš 12 šeimų 10 jau turi arba baigia statyti nuosavus namus. Mieste veikia didelė lietuvių lentpiuvė, baldų dirbtuvė, valgykla. Vienas lietuvis nusipirko didelį gyvulių ūkį. Trys lietuvių yra miško eksploatacijos kontraktorai. Miškuose ir prie akmenų uždėbama iki 20 svarų grynais į savaitę. J. Jonušaitienė čia sudarė tautinių šokėjų grupę, kuri net miesto burmistro kviečiama parengimams. Tos apylinkės australai labai gerbia lietuvių ir mėgsta lietuviškas dainas. Gambier kapinėse palaidotas vienintelis lietuvis, Vincas Jakimavičius, žuvęs motociklo katastrofoje. Ant jo kapo stovi paminklas su įrašu: "Jei grįši, lietuvi, pasakyk Tėvynei, kad aš ją mylėjau".

Home Office WORCESTER

Home Loans REAL ESTATE MORTGAGE LOANS

G. I. — FHA REPAIR CONSTRUCTION — REFINANCING

Insured Savings CURRENT DIVIDEND 3%

75-YEAR AVERAGE DIVIDEND OVER 3% NEVER LESS THAN 2 1/2%

WORCESTER FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

22 Elm Street — Telephone 4-5301 — Worcester

Member Federal Savings and Loan Insurance Corporation

Raymond P. Harold, President

DO IT Electrically SAVE TIME—WORK!

A few minutes a day keep your whole house spick and span, when you clean the modern electric way. It's so easy... effortless! And kind to rugs and furnishings!

Electricity YOUR BIGGEST HOUSEHOLD BARGAIN—CHEAPER TODAY THAN EVER BEFORE!

© REDDY KILOWATT

Worcester County Electric Company Part of New England Electric System

AMERIKOS LIETUVIS

The American Lithuanian Weekly published every Saturday by Josephine Leonaitis, 14 Vernon St., Worcester, Mass.

Yearly Subscription: In U.S. \$3.00 In Foreign Countries \$4.00
Two Years Subscription \$5.00 Two Years Subscription \$6.00
One Half Year \$2.00 One Half Year \$3.50

Single Copies 10 cents

Advertising rates on application

Amerikos Lietuvis savaitinis laikraštis, išleista seštadieniais, leidžiama Josephine Leonaitis, 14 Vernon St., Worcester, Mass.

Metinis Prenumerata: S. V. — \$3.00 Užsieniuose — Kanadoje — \$4.00
Dviem Metam — \$5.00 Dviem Metam — \$6.00
Pusei Metų — \$2.00 Pusei Metų — \$3.50

Prenumeratos pradžia skaitosi nuo užsirašymo dienos. Prenumerata turi būti apmokėta iš anksto.

Entered as Second Class Matter—September 22, 1914, at the Post Office at Worcester, Mass., under the Act of March 3, 1879

Pavergtų Tautų Kova Eurazijos Žemyne Ir Afrikoj Stiprėja; Kompartijos Agresija Neišvengiama; Senato Komisijos Raportas Patvirtino Sen. McCarthy Visus Pareiškimus.

MAŽŪJŲ tautų pavergėjai neramūs, tuo labiau Londono ir Paryžiaus užjūrio imperijų valdovai. Afrikoje ir Azijoje pavergtų tautų žmonės kyla prieš savo pavergėjus—britus ir prancūzus. Morokiečių, Tunisiečių ir Sudaniečių sukilimai šią tikrovę rodo. Ne tik Afrikoje, bet ir Azijoje britų ir prancūzų pavaldiniai reikalauja savivaldos. Viduržemio jūros kraštuose britų ir prancūzų pozicija labai silpna. Šios dvi Europos imperialistinės "demokratijos" pavergėjų aktyve pseudo—demokratijos! Ir nenustabu, kad britai ir prancūzai atsisako būti "čiamponais" mažųjų tautų laisvės gynimo Europoje, jie remia maskolių politiką siekdamai su maskolijos valdovais "modus Vivendi", priešinasi JAV vadų politikai.

Šį faktą ryškiai parodė dabartinė politinė kova JTO posėdžiuose, skilimas britų su amerikoniais. Britai ir jų satelitai—Dominijų atstovai remia Londono vyriausybės nusistatymą prieš JAV vykdomą pozityviai nustatytą politiką Korėjos krašte taikos ir laisvės patikrinimui tam kraštui, tokia pat britų ir prancūzų politika Vokietijoje. Ir patikrinimas taikos, apjungimo Korėjos ir Vokietijos klausimų užkluvo delto, kad britai ir prancūzai nesutaria su amerikoniais pozityvės politikos nusistatyme prieš Kremliaus agresorius, vengia konflikto su maskoliais tikėdami, kad naujas karas sugriautų jų užjūrinę imperiją.

Kuo baigsis britų ir jų šalininkų politika Eurazijoje dabar sunku pasakyti. Visgi, aišku, kad jų "appeasementų" politika Maskoliams nežada jiems jokių laimėjimų, priešingai, žada pavojų, nes kompartijos vadai visviena griaus jų užjūrinę imperiją iš vidaus ir demoralizuos šias dvi Europos demokratijas. Ir kai bus pilnai pasirengę maskoliai griauti vakarų Europos demokratijas, o jei JAV valdovai atsisakys jas ginti, tai jos subyrės gavę pirmuosius maskolių smūgius. Britanija, Prancūzija ir Italija serga komunistinio vėžio liga, ypatingai, pastarosios dvi vakarų Europos demokratijos—Prancūzija ir Italija, nes netikom jog jos bus patvarios kovoje prieš kompartijos agresiją.

Pokerio Politika

Išvakarėse rinkimų Vokietijoje Kremliaus valdovai sulaukė sukrėtimų, nelauktų sukilimų rytinėje Vokietijoje ir Čekoslovakijoje bei kituose okupuotuose kraštuose. Tai daviniai JAV propagandos—sako Kremliaus valdovai. Kremliaus valdovai pasikvietė rytinės Vokietijos kvizlingus į Kremlių pasitarimams tikslu atsakyti kompartijos "preztyz" ryt. Vokietijoje ir padaryti naują akciją prieš vak. Vokietijos vadą dr. Konrad Adenauer, kuris remia JAV politiką. Maskoliai norėjo nuversti dr. Adenauer valdžią rinkimų laiku. Jei jie būtų laimėję rinkimų laiku, tuomet vak. Vokietija valdoma komuniacių ir socialistų būtų tapusi Kremliaus satelitas.

Kad išvengus komuniacių ir socialistų laimėjimo, JAV vyriausybė savo propaganda talkininkavo dr. Adenauer, stiprino ryt. Vokietijoje vokiečių ryžtama duodama maistą alkaniems kompartijos valdomiems vokiečiams. Ir čia mes matome "politinio pokerio" lošimą amerikonių su rusais. Malenkovas atlikęs su ryt. Vokietijos kvizlingais pasitarimą manė sugalėti JAV valdovų politiką per vokiečių pilvą vykdomą, jis siekė per vokiečių galvas laimėti, tuo tikslu jis pasiūlė Vokietijai rinkimų išvakarėse neva sutarties pasirašymu su kvizlingais: 1) Vokietijos kraštų apjungimo ir Vokietijai taikos sutarties parašymo sąlygas; 2) pažadėjo neimti karų rekvizicijų nuo vokiečių; 3) grąžinti vokiečius iš rusų nelaisvės; 4) glaudžius politinius ir ekonominius santykius Rusijos su Vokietija. Kitais žodžiais sakant, Malenkovas padėjo ant stalo savo kortas—2 tūzus ir 1 karalių, o amerikoniai turėjo tik 2 damas ir 1 devynekę! Ir dabar Kremliaus valdovai pralošė savo pokerio politiką Vokietijoje.

Dabar kyla klausimas: ar vokiečiai galvojo per pilvą ar per galvą gavę abiejų kraštų pasiūlymus ir kartu išpėjimą Malenkovo, kad jei vokiečiai nubalsuos už Adenauerio partijos kandidatus jie pastatys Vokietiją į karo lauką. Taip Malenkovas išpėjo vokiečius pasiūlydamas jiems santykių sąlygas. Bet Vokiet. fronte, ne Kremlius bet Washingtonas laimėjo.

Mūsų Senato Komisija patiekdama savo raportą Senatui patvirtino Sen. McCarthy visus ligi šiol pareiškimus, kad JAV valdžios įstaigos ir ministerijos buvo ir tebėra infiltruotos kompartijos narių ir komunizmo simpatikų, ypač valstybės departamentas. Senato Komisijos pranešimas ryškiai ir neginčijamai parodo, kad JAV politika buvo vairuojama kompartijos vadų įtaka per pastaruosius 20 metų. Tai bus smūgis demokratų partijos buvusios administracijoms—Roosevelto ir Trumano ir geras išpėjimas Prez. Eisenhower, buvusiam rėmėjui visų militarinių veiksmų šios politikos pereinoti karo metais.

VAKARAI TURI APSISPREŠTI

"Numatomoje ateityje ir kiti Rytų Europos kraštai taps laisvi". — Santykiuose su Sovietais minkštumas neapsimoka.

Nėra paslaptis, kad Vakarų pasaulio nevieningumas ir neryžtingumas Sovietų atžvilgiu iki šiol padėdavo jiems vykdyti savo agresyvumo ir nesantaikos politiką. Todėl rimtojoje vakariečių ir ypač neutraliųjų spaudoje vis labiau raginama šalčiau žiūrėti įvairius Sovietų manevrus ir nepasiduoti taip lengvai jų sugestijoms.

Žinomas šveicarų dienraštis "Due Weltwoche" liepos 31 d. numeryje svarsto Vakarų santykius su Sovietais straipsnyje "Vakarai turi apsispręsti". Priminę, kad rugsėjo mėn. turi įvykti trijų Vakarų valstybių užsienio reikalų ministerių konferencija su Maskva, pirmoje eilėje Vokietijos ir Austrijos klausimais, laikraštis pastebi, kad sovietinės Vokietijos zonos vertė po birželio mėn. sukilimo ir dėka nesiliaujančio gyvenotojų pasipriešinimo Sovietams gerokai sumažėjusi. Net gali būti, kad toji zona Maskvai šiandien jau yra daugiau našta, negu nauda, nes ryšium su Vakarų Vokietijos ir JAV teikiama pagalba, Sovietai yra priversti įpumpuoti į tą satelitų kraštą maisto, vieton galėję iš jo dar daugiau išspausti. Toliau: Raud. armijos daliniai, kuriuos saugumo sumetimais jie turi laikyti sustiprinta sudėtimi, nepaisant visų izoliacijos pastangų lieka dideliame pavojuje būti užnuodyti, turėdami progą matyti darbininkų demonstracijas prieš komunistinį režimą. Be to, ar Sovietai imasi "kietosios" ar "minkštosios" politikos, jiems visais atvejais menkiausia proga gresia pavojus, kad naujai įsiziėbs sukilimas. O jau antrą kartą suliepsnojęs sukilimas Rytų Europoje galėtų turėti daug sunkesnių pasekų, nors jis būtų ir ši kartą nustelbiamas ginkluotų pajėgų.

Taigi, galima manyti, kad Sovietai šiandien Rytų Vokietijos zoną, kaip netekusią jiems vertės, sutiktų atiduoti už pigią kainą, neprarasdami savo prestižo. Žinoma, Maskva kainą, kaip biznierių, gerokai "užsipašys". Likę esą gaila, kad Va-

20 Namų Kolūkiečiams 460 Pastatų Kiaulėms

Vilniaus radijas rugpiūčio 11 d. giriasi, kad šiemet bus perduota kolūkiečiams 20 "puikiai įrengtų namų". Pirmieji 10 esą jau baigiami. Tuo tarpu kiaulėms esą jau baigiami apie 400 pastatų. Kai Lietuvos žemės ūkyje dirba ir gyvena milijonas ar daugiau žmonių, pastatymas jiems 20 namų yra tikras pasityčiojimas. O kokia yra tikrovėje ta kolūkinė statyba, "Tiesa" 160 numeryje pavaizduoja, rašydama, kaip Skaudvilėje žlugdoma statyba: "Pernai rajono kolūkiuose statybos planas buvo

karai rodą palinkimo šitam Maskvos blefui pasiduoti. Jau dabar Maskva matanti, jog Vakaruose yra įtakingų sluogsnių, kurie ir Europos gynybos bendruomenę ir Vokietijos įjungimą į laisvuosius Vakarus paaukotų, jei tik būtų susitariama su Maskva. Bet kur tu rasi biznierių, klausia laikraštis, kuris prašytų tik 50, jei jis mato, kad sutinkama jam pakloti visą šimtinę? "Nai-vumas tų Vakarų sluogsnių, kurie už sovietines koncesijas nori mokėti žymiai per-dėtą kainą, jau yra gana blogas reiškinys. Dar blogiau, tęsia laikraštis, kad esama sluogsnių, kurie norėtų grįžti prie Potsdamo sutartimi numatytos padėties, Nors toji padėtis negali būti grąžinta, bet šitokios tendencijos galėtų priversti prie Vokietijos izoliacijos.

Sąmoningai, ar nesąmoningai Europos apjungimui priešinasi ir vokiečių socialdemokratai, ir prancūzų šovinistai, ir visų šalių komunistai. Bet turėtų būti aišku, kad Vokietija priklauso arba Sovietų imperijai, arba Vakarams, arba ji lieka visiškai izoliuota. Yra labai blogas reiškinys, kad niekas nežino, kuri yra pagaliau tikroji Vakarų politika. Dar blogiau, kad Sovietams leidžiama Vokietijoje ir Vakarų Europoje pinti visokias intrigas, kurių tendencija yra, kad žmonėse sėjamas nepasitikėjimas Vakarų politika. Tai neigiamai pasireiškia jau ir būsimuose Bundestago rinkimuose. Be to, nereikia užmiršti, pabrėžia laikraštis: "Šiandien jau yra galima, kad artimiausioje ateityje taps laisva ne tik sovietinė Vokietijos zona, bet ir kiti Rytų Europos kraštai. Vakarai tada pias, ką šiandien jų bailumas arba stipri politika pasėja. Pasitikėjimas prarandamas lengvai, o atgaunamas tik pamažu. Kas nacių laikais pasirodė nuolaidus, vėliau turėjo pergyventi to minkštumo pasekmes, o kas šiandien parodo minkštumą komunistams, tikrai nebetolimą dieną turės ant savo kailio patirti pasekmes. Vakarai tad turi apsispręsti..."

įvykdytas tik 5-10%". Kitoje vietoje iš to paties Skaudvilės rajono rašoma: "Visi tvartai tamsūs, be grindų". Gi Nemakščių kolūkyje statybinė medžiaga buvusi panaudota kurui.

Rusai Mokysis Lietuviškai?

Vilniaus radijas rugpiūčio 16 d. praneša, kad valstybinė pedagoginės literatūros leidykla leidžia lietuvių kalbos vadovėlius rusų mokykloms. Kai lietuviai nemėgsta okupantų rusų kalbos ir nenoriai jos mokosi, rusai, matyti, yra priversti patys mokytis lietuvių kalbos.

Ar Pavergtosios Tautos Turi Apmokėti Kom-pensacijas Sovietams?

Žinomas šveicarų laikraštis "Die Tat" deda straipsnį būdinga antrašte "Kas apmokės Churchillio politiką?" Tai jau nebe pirmas kritiškas atsiliepimas į sugestijas susitarti su Sovietais pavergtų Rytų Europos tautų sąskaiton. Laikraštis savo teigimus dėsto gana realistine, kartais net griežta forma. Anot laikraščio, laikas esąs išsiaiškinti, kad Churchillio kalba buvusi laidotuvių kalba europinei gynybos bendruomenei ir Europos politinei bendruomenei. Pasisakęs plačiau dėl Churchillio išvedžiojimų Europos gynybos bendruomenės klausimais, laikraštis tiesiai pareiškia, kad Churchillis gegužės mėnesį visus europinius planus numetęs po stalu ir nusistatęs su Sovietais padaryti mainus: "Rusija atiduoda Vokietijos rytinę zoną ir pasilaiko sau galutinai, kaip kompensaciją ir saugumo laidą, visą likusią Rytų Europa,

iglaudus ir Lenkiją". Vokietija iš tokio kompromiso laimėtų. Tačiau toji Churchillio politika būtų apmokėta pavergtųjų Rytų tautų—tai eitų jų sąskaiton ir jos būtų tarsi "nurašytos". Abejotina, ar Amer. sutiks su tokia nemorališka politika. Anglai, girdi, savo politiką pagrindžia tuo, kad, jei būtų elgiamasi priešingai, tatau Rytų Europos tautoms tuo tarpu visvien naudotos neatneštų, nes išlaisvinimo karas esąs neįmanomas, ypač kai tam priešinga Prancūzija. Antra, tasai karas, girdi, Europos, o tuo labiau Rytų Europos tautoms, reikėtų fizinių sunaikinimą. Taigi, anot anglų, tai būtų atsisakymas plano, kuris visvien nesąs įgyvendinamas. Tuo tarpu esą geriau bent 18 milijonų žmonių Rytinės Vokietijos zonos išlaisvinti, negu nieko. "Die Tat" ir eilė vokiečių laikraščių kritikuoja tokį laikurių anglų nusistatymą, o dalis neutraliųjų kraštų spaudos pabrėžia, kad toks nusistatymas esąs nemoralinis net negu buvo Jaltos ir Potsdamo nutarimai.

Komunizmas Jau Peržengė Savo Viršunę

Ankstyvesnis JAV pasiuntinys Maskvoje George F. Kennan yra laikomas vienu geriausių Sovietų žinovų. Susirinkime, suruoštame John Hopkins un-to institute tarptautiniams klausimams sprestį George F. Kennan pareiškė, kad bolševikinė sistema turi savyje daigus, kurie ją pačią suardys. Savo ideologinio patrauklumo viršunę ji jau yra peržengusi. Vakariečių uždavinys nesąs pagydyti komunizmą nuo jo klaidų. "Jei mūsų įsitikinimas yra teisingas, tai sovietinė jėga ir toliau mažės, kadangi ji nepajėgia patenkinti natūraliausiųjų

žmogiškųjų reikalavimų", pasakė Kennan. Sovietinio viešpatavimo išsiplėtimas net pusėje Europos buvusi kaina, kurią vakariečiai turėję sumokėti už savo nepajėgumą be karo išspręsti tarpusavio nesutarimus. Tai labai maža kė bendro turi su sovietine propaganda arba Maskvos idėjų patrauklumu. Laimėjimai, kurių Maskva pasiekė, yra daugiau kariniai, negu ideologiniai. Nepaisant nepalyginamai didelių komunistinių partijų Italijoje ir Prancūzijoje, šiandien komunistai nis pavojus gali būti tik karinio pobūdžio. Pagal 1953 metų patyrimus, tačiau galima turėti vilties, kad aukščiausias pavojaus taškas yra jau peržengtas.

Taip Jie Dabar Keikia Beriją

Viename "Tiesos" puslapyje (171 nr.) radome tokių Berijos apibudinimų: buržuazinis išsigimėlis ir išgama—avantiūristas—niekšiškas išsigimėlis ir tarptautinis avantiūristas—tarptautinis imperializmo agentas—šlykštus išdavikas—jo vardas bus prakeiktas per amžius—prakeiktas priešas—socialistinių nacių priešas—antipartinis ir antivalstybinis liaudies priešas—darbininkų klasės išdavikas—suižulėjęs liaudies priešas—prakeikiame niekšą—niekšiškas avantiūristas—prakeiktas kapituliantas ir išdavikas—imperialistų tarnas—didžiausias tarybinės liaudies priešas—partijos ir tarybinės liaudies priešas—niekšiškas nusikaltėlis—išsigimėlis—nuodinga gyvatė Berija... Kaip minėta, tai tik išrašai iš vieno puslapio. Kiek daug Sovietų Sąjungos piliečių, prasitarusių apie Beriją galbūt žymiai švelnesniais

žodžiais, per pastarąjį dešimtmetį buvo sulikviduoti ar tebekenčia priverčiamųjų darbų stovyklose Sibire. Jau priskiriama prie gero tono. "Tiesos" 168 numeryje rašoma: "Kiekvienas tarybinis žmogus prakeikia išdaviką Beriją". Taip, tarybinis žmogus tą vergijos vykdytoją prakeikia jau ne nuo šiandien. Berijos nebėra, tačiau jo vergijos sistema liko.

Sniečkus Dar Kartą Išsisuko

Kai griuvo Berija, buvo galima laukti, kad suklups ir ilgametis Berijos draugas Lietuvoje—Sniečkus. Bet jis, matyti, pavadęs po peiliu kitus savo bendrininkus, ši kartą pats dar išsisuko ir vėl sėdėjo aukščiausiosios tarybos salėje Maskvoje.—Nuo liepos 18 d. "Tiesoje", Lietuvos kompartijos vyriausiajame organe, už redaktorių pasirašo jau ne G. Zimanas, bet redaktoriaus pavaduotojas P. Griškevičius.

ATSIMINIMŲ FRAGMENTAI

Svetima Valdžia Nešildo Piliėčių; Kaimiečiai Ir Miestiečiai žinojo Priežastis Savo Ukinės Blogos Padėties, Neturėjo Vilčių Sulaukti Geresnių Laikų.

ISVYKĖ iš švenčių į Latvijos žemę — Daugavpilį buvau neramus. Mano "misija" "Vilniaus krašte įtikino mane, kad Lenkijos valdymas rytinėje Lietuvoje nepopuliarus ir kaimie. Žmonės daugumoje žinojo priežastis jų sunkios ekonominės padėties ir nesitikėjo sulaukti geresnės ateities ligi demarklinija — uždara siena tarp Lenkijos ir Lietuvos bus. Ne tik tai lietuviai, bet žydai ir kitų tautybių žmonės, sulenkėjęs elementas. Žmonės, kurie save vadino vietiniais gyventojais — "Tuteiszy", buvo daugumoje nepatenkinti lenkų valdymu. Žodžiu, išskyrus lenkus ir dvarponius, valdomąjį elementą, pasiskė man ūkyje ir bažnykaimyje, kad jie norėtų įsijungti į Lietuvą, nes žino, kad tenai ūkininkai ir miestiečiai geriau gyvena.

Aš įgijau įspūdį, kad jei Vilniaus krašte būtų prastas balsavimas (žinoma, ištraukus lenkų kariuomenę ir administraciją) Tautų S-gos neutralizacijai, Lietuva tokius rinkimus laimėtų. Bet buvo aišku, kad Tautų S-ga žiūrėjo į Vilniaus krašto klausimą kaip "fact accompli" ir tarptautiniu požiūriu, ypač lenkų bičiulių akyse, Vilniaus problema išspręsta, o Lietuva karo žygiais negalės Vilniaus atgauti, taikos būdu neįmanoma su lenkais susitarti. Visgi, Vilniaus kraštas sunki ekonominė našta Lenkijai, plius neturi, turi tikti minusus, nes Lenkijos išdas daugiau duoda rytinei Lietuvai subsidijomis ir administravimo lėšomis, negu gauna mokesčiais. Šį faktą buvo galima suprasti iš esamos padėties ir statistinių žinių.

Čia aš mačiau Lietuvos politinius pliusus Vilniaus vadavino fronte — politikoje. Tačiau iš kitos pusės buvo matomi minusai, nes lenkinimas rytinės Lietuvos buvo įtemptu tempu vykdomas, lietuviai verčiami emigruoti visokiomis priemonėmis — politiškai ir ūkiškai. Ir jei užsistėtų kelėtas dešimtmečių, jaunoji lietuvių karta bus sulenkėjusi, o senoji išmirusi, čia bus tikrai lenkiškas kraštas.

Buvo man aišku ko galima laukti iš lenkų politikos Vilniaus krašte, Gardino ir Suvalkų kraštuose lenkų valdymo ir polonizacijos. Išlaikymas lietuvių šiuose kraštuose neįmanomas. Tada įprotokos Banko įkurimas Vilniuje mažai šansų turės veikti ir stiprinti lietuviškąjį elementą ūkiškai, kultūriškai ir politiškai, buvo tamstį Lietuvai ir Vilniaus krašto lietuviams ūkininkams ir pramonininkams. Taipgi, neįmanomas dalykas, tokiose sąlygose banko operavimas būtų vargiai įmanomas.

Ir kita labai rimta priežastis buvo tai Vilniaus krašte ir pačiame Vilniuje lietuvių tarpe stoka vienybės. Partinių grupių lietuvių vadai nebuvo solidarūs priešingai, turėjo vieni kitiems nemažai antipatijų. Todėl ir Vilniaus Centraliniame Komitete nebuvo reikiama solidarumo ir p. Stašui pasitikėjimo bei jo vadovybei pritarimo, prie to, p. Stašio vadovybė nesudarė galimybių vienybei, priešingai, pagilino sąlygas partinių vadų antipatijoms.

Bemąstydamas, analizuodamas visus savo patyrimus Vilniaus krašte pasiekiau Turmonų stotį prie Latvijos sienos. Atėjo lenkų pasienio pareigūnai tikrinti keleivių pasus ir bagažą. Atėjo ir mano eilė, prieš mane du lenkai, iš jų eisenos, atsistojimo ir kitų atspindžių jų nuotaikos žinojau jog jiedu atsargos karininkai. Paprašė

mano pasporto, padaviau. Jis studijavo mano foto pasporte ir mane pažvelgdamas. "Tai bus tas pats amerikietis" — sakė vyresnysai. Aš pagalvoju sau: gal jie žino kas aš toks, VVS "šnipas" jų krašte. Jie tikrindami mano pasportą žiūrėjo į raštą pas jus esamą, tas davė įspūdį, kad jie žino kas aš ir kiekie mano misija šiame krašte. Lauksiu kas bus toliau — galvau nerymaudamas. Bet nusistebėjau kai jiedu apsisuko ir nuėjo mano bagažo netikrinę kuomet tikrino kitų keleivių. Tada aš prisiminiau p. M. Tamulewicz įtakos davinius pas Vilniaus Storstiją — Gubernatorią. Įkėliau kojas į Latvijos žemę be jokių kliūčių iš lenkų pasienio valdžios.

Džiaugiausi patekęs į Latviją, jaučiausi tarsi iš nakties į šviesią dieną išėjęs. Už kelėtas valandų, po vakarienės Daugavpilyje, naktiniu traukiniu išvykau į Rygą. Ilgai neužmigau begalvodamas apie vargstančius Vilniaus krašto lietuvius ir lietuvių-lenkų įtemptus santykius, pavojų lenkų-lietuvių karo, nes abiejų kraštų požemio veikla buvo neginėjama. Vilniaus krašte lietuvių šaulių, o Lietuvoje lenkų agentų, vadinamųjų "piovakų" (Polska Woyskowa Organizacja) ir šie požemio "veikėjai" ir demarklinijos sargybos gali išprovokuoti konfliktą. Aš prisiminiau M. Tamulewicz pareiškimą: "Vienokiu ar kitokiu būdu nušalinsime demarkliniją", ta me jo pareiškimu supratau esmę lenkų motyvų ir pavojaus Lietuvai.

Šeštadienio ryte valgiau pusryčius Rygoj Metropolio viešbučio restorane. Čia gerėjusiai gražia atmosfera, skaniais pusryčiais ir gavau geros kavos išgerti, puikiu aptarnavimu, jaučiausi sugrįžęs į civilizacijos kraštą latvių sostinėje bebūdamas. (bus daugiau)

RUDENINIAI AIDAI

Rudens saulė, kaip liūdinti draugė, Tylinčiu skausmu pripildė krūtinę... Vėtros išbaidė svajonę man baugią... Vėjai išskleidė dainų sutartinę...

Nėra kam džiaugsmo rytais bepriekelti, Liaukis, nebėki, o saulėtas laike! Kam mum tie lapai, kaip skausmas, pageltę Neša virpėdami aimaną klaikią?

Kam tas paraudusių medžių alpinas Liūdesio dainą krūtinėj augina?

Dieve, iš kur gi tos ūkanos imas? Kam gi mum šalnos pakirto jurginą?

Juk dar pavasario godos, kaip gyvos, Sieloj žydrąja svajone rusena... Buvo tiek saulės... Žydėjo alyvos... Viskas nublanko, viskas paseno...

Kam čia mum gedulų spalvos ir kvapas? Saulės mum, saulės; Svajonių ir puotų!.. Čėza po kojų pageltę tik lapas... Nors jau jį vėjai gerai įsupuotų!..

Petras Vaičiūnas

Kaip Valstybės Departamentas Seka Viešąją Opinią

Valstybės Departamentas turi tam tikrą sistemą kuria naudojamas patiria amerikiečių viešąją nuomonę užsienio politikos reikalais. Kodėl taip daroma ir kaip neseniai papasakojo savo pranešime Departamento Viešųjų Reikalų skyriaus vedėjas H. S. Foster.

Departamentui svarbi eilinių amerikiečių nuomonė suprantant, kad demokratinėje valdymo formoje, be viešosios opinijos pritarimo negali pasisekti jokia, vietinė ar užsienio politika. Laikoma, jog tinkamiausias būdas yra surenkant pasisakymus Amerikos spaudoje, per radiją ir televiziją, susirinkimuose ir t.t.

Taip pat atkreipiamas dėmesys organizacijų, draugijų ir susirinkimų rezoliucijoms, kuriomis pasisakoma dėl Amerikos užsienio politikos.

Viešosios Nuomonės Tyrinėjimo Agentūros dažnai savo klausimuose įterpia užsienių politiką liečiančius klausimus. Paskiri asmenys Amerikoje, labai dažnai rašo laiškus Valstybės Departamento Valdytojui arba net pačiam Prezidentui išreikšdami savo nuomonę vienais ar kitais užsienių politikos klausimais. Apie įvairiausių susirinkimus informuoja departamento pareigūnai juose dalyvavę ir susidarė vaizdą apie viešosios opinijos nuotaikas. Visa tai yra rūpestingai diena iš dienos, savaitė iš savaitės sekama Skyriuje, kuriam šis darbas yra pavestas.

Valstybės Departamentas palaiko glaudžius ryšius su organizacijomis, kurios arčiau domisi užsienių politikos problemomis. Jų atstovai periodiškai kviečiami Washingtonan ir su jais konferuoja ne tik aukštesni pareigūnai, bet ir pats Valstybės sekretorius. Jų metu jiems sudaroma proga pa-

Smarkiai Kritikuoja Ekstremistus, Siekiančius Klaipėdos Ir Sudetų

Vokiečių socialdemokratų spaudos biuletėnis "SPD-Pressedienst" rugp. 10 d. numeryje aštriai puola "BHE" partiją (kuri dabar prieš rinkimus į Bundestagą yra pasivadavusi "Gesamtd deutscher Block" ir skelbia si pirmoje eilėje ginanti tremtinių pabėgėlių reikalus) taip pat ir jos pirmininką Waldemarą Kraftą. Tos partijos vadovybei primetama, kad ji be jokio rezervo meilėnasi prie tų naciškos epochos veikėjų, nuo kurių veiksmų Rytų tremtiniai kaip tik yra skaudžiausiai nukentėję. Krafto reikalavimai — tai kraštutiniausia, kas yra buvę iš nacionalistinės pusės keliami nuo 1945 metų. Jis nesitenkina reikalavęs Sudetų krašto ir Klaipėdos krašto, kas praktiškai reikštų grįžimą prie Muncheno sutarties ir prie Lietuvos Vokietijos sutarties, kuri buvo sudaryta Hitlerio spaudimu, bet

reikšti organizacijos vardube ir savo nuomones. Mr. Foster nurodė, jog dauguma atvejų viešoji opinija visad turi vienodą nusistatymą šiais pagrindiniais klausimais. JAV-bės privalo visomis išgalėmis remti Jungtines Tautas. Tačiau, visame krašte trokštame, kad JAV savo ruoštu aktyviau pasireikštų pasaulio politikoje. Abiejose partijose ir visame krašte tebėra stipri mažuma, su aiškiais "izoliacionistėmis" tendencijomis. Šalia viešosios opinijos, naudojamosi visais kitais būdais patariančiais kaip geriausiai užtikrinti pasaulyje taiką ir JAV gerovę. Ekspertams pavedamos studijos ištyrinėti, kiek europiečiai gali apsiginkluoti

reikšti organizacijos vardube ir savo nuomones.

reikšti organizacijos vardube ir savo nuomones. Kiek pagelbos gali suteikti pačios JAV nepakenkdamas savo ūkiui? Arba, kiek Europos savitarpio prekybos palengvintu reikalą JAV joms padėti? Šalia šitų žinovų memorandumų, Valstybės Departamentas labai vertina viešosios opinijos pasisakymus. Pateikdamas Prezidentui savo rekomendacijas vienu ar kitu užsienio politikos klausimu Departamentas naudoja šias dviem pagrindiniais šaltiniais.

Šalia viešosios opinijos, naudojamosi visais kitais būdais patariančiais kaip geriausiai užtikrinti pasaulyje taiką ir JAV gerovę. Ekspertams pavedamos studijos ištyrinėti, kiek europiečiai gali apsiginkluoti

CHOKED with GAS?

THANK HEAVENS! Most attacks are acid indigestion. When it strikes take Bell-ans tablets. They contain the fastest-acting medicines known to doctors for the relief of heartburn and gas. 50¢ refunded if not satisfied. Send empty carton to Bell-ans, Orangeburg, N. Y. Get Bell-ans today. 25¢.

KNYGOS GERIAUSI ŽMONIŲ DRAUGAI UŽTAI NEPAMIRŠK JŲ!

"AMERIKOS LIETUVIO" KNYGYNE GALIMA GAUTI SEKANČIŲ KNYGŲ

- 1. Lietuvių Tautos Kelias \$3.00
- 2. Trumpa Lietuvių Kalbos Gramatika50
- 3. Esperantų Kalbos Vadovėlis 1.00
- 4. Ben-Hur, Istoriska Apysaka 1.00
- 5. Šv. Istorija Seno ir Naujo Įstatymo75
- 6. Gyvulių Protas 1.00
- 7. Sapnininkas 1.00
- 8. Skausmo Pergalė, Cirtautas 1.50
- 9. Timeless Lithuania 2.50
- 10. Varpai Skamba 2.50
- 11. Marija Kalba Pasauliui 2.00
- 12. Jaunuolių Maldos Maldaknygė 1.50
- 13. Haufo Pasakos Karavanas 1.50

Siųsdami užsakymą pažymėkite knygų vardus. Užsakymus aplaikę tuojau išpildysime ir knygas siunčiame be apmokėjimo. Naudokitės proga. Visais reikalais kreipkitės šiuo adresu:

AMERIKOS LIETUVIS
14 VERNON STREET - WORCESTER

VALSTYBIŲ PRAVARDŽIAVIMAI

Liaudis visad mėgsta pravardžiuotis. Randa savo vardus kaimynams, miesteliams ir valstybėms. Tokiu būdu, kiekviena federacijos valstybė turi savo "pravardę". New Yorko valstybė paprastai dar vadinama "The Empire State" dėl jos turtingumo ir gyventojų skaičiaus. New Jersey, kaimyninė valstybė, anksčiau garsėjusi kaip "Moskito" valstybė, dabar tapo perrikštyta į "Sodo" valstybę.

Kelios valstybės gavo savo vardus iš anekdotų ir pasasojimų apie jų gyventojus. Connecticut dar ir dabar vadina "The Nutmeg State", prisimindami pasakojimą apie fabrikantą, kuris bandė pardavinėti medinius "nutmeg".

Siaurinę Karoliną vadina dar "The Tar Heel State". "Tar Heel" buvo pravardžiuojami pušynų gyventojai, kurie gamindavo terpentinę, kanifolę ir derbę. Nors ši pramonė sunaikino krašto miškus šio šimtmečio pradžioje, gyventojai dar ir dabar šiuo vardu pravardžiuojami.

"Sooner" yra Oklahomos pravardė. Tūlas kolonistas nusiženklino jam patinkamą žemę, dar prieš šią teritoriją prijungiant prie Valstybės. Amerikiečiai mano, jog "sooner" tipiškai aptaria kaip Dešimtmečio valstybė,

pirmuosius Oklahomos kolonizatorius.

Missouri ypatingai didžiuojasi savo pravarde — "The Show Me State". Kitaip tariant Missouriečiai niekuo netiki iki jiems neįrodoma faktais.

"Sucker State" yra Illinois valstybės vardas. (Tačiau kiti ją vadina Prairie State). "Sucker" yra į rytus nuo Missisipės baseino upių žuvis. Tačiau "Sucker" anglų kalboje turi ir kitą prasmę — tai kvailėlis. Dėlto daugeliui amerikiečių ši pravardė linksmai skamba.

Kita dalis valstybių yra "pakrikštyta" gyvulių, gėlių ar charakteriškų vardais. Arkansas — yra "Meškos" valstybė.

Kentucky "Mėlynosios Žolės", žolės kuria bėdavo šeriami eikliausi arkliai.

Maine, kurioje yra apie 16,000,000 akrų miškų vadinama "The Pine Tree valstybė". Michiganas — "The Wolverine State", užvadinatas mažo, plėšraus, dabar išnykusio žvėrelio vardu. Wisconsin vadinamas opšro (badger) vardu. Nebraska — "antelopės", prinūnantis, jos kadaise ten nebuvo jokių tvorų. Mississippi šaukiama dar "magnolia"; Alabama — "Medvilnė".

Colorado savo vardą gavo kaip Dešimtmečio valstybė,

nes buvo priimta į Uniją Nepriklausomybės Dešimtmečio sukakties metu. Texas, didžiausia savo plotu JAV valstybė buvo nepriklausoma valstybė nuo 1836 iki 1845 ir tais metais turėjo net savo vėliavą — su viena žvaigžde viduryje. Unijon įstojo 1845 metais gruodžio mėnesyje. Nuo tada tebevadinama kaip "Vienišos žvaigždės" valstybė.

Call ARKUS PHARMACY
COR. WATER AND HARRISON STREETS
FOR PROMPT COURTEOUS PRESCRIPTION SERVICE
TELEPHONE 5-8003
Prescriptions and Drug needs Delivered Free
MARSHALL J. LEVINE
D.S. Reg. Ph.

Soothe Itching, FIERY PILES
Don't let sore, fiery, painful, itching simple Piles drive you nearly crazy. In 15 minutes CHINAROID starts giving you wonderful cooling, soothing, temporary relaxing relief from pain, burning and itching or money back guaranteed. Genuine CHINAROID costs only \$1.00 at druggists.

SKAITYKITE IR PLATINKITE "AMERIKOS LIETUVI"

SU LINKĖJIMAIS

SADICK Hardware & Paint Co.

Užlaiko Visokius Namų Daržų ir

Kitokius Reikmenis

66 MILLBURY ST. - WORCESTER, MASS.
Telephone 6-0842

Iš Lietuvos Miškų Pabėgo į Vokietiją

Anicetas Niaura darbu kuria naują tėvynę. Trys metais Gelsenkirchen'e.

Tokia antraštė ir parašėmis "Gelsenkirchener Morgenpost" liepos 26 d. straipsniu vaizduoja lietuvių likimą. Čia straipsni, vietomis trumpindami, atpasakojame:

"Jau ilgoką laiką Niaurų šeimos lankytojai turi lipti į ketvirtą augštą. Seniaus jiems buvo patogiau lankytis, nes Anicetas su žmona gyveno drėgname rūsyje. Bet jam tie gausūs laiptai į viršų mielesni, kaip keli laiptais žemyn. Malonus lietuvis, nepasiruoštu pabėgimu iš Utenos praradęs egzistenciją, pamažu ją darbu atkuria.

Geras ūkininkas

Anicetas gimė 1916 m. mažame Lietuvos kaimelyje, kur jo tėvai turėjo savo ūkį. Niekas nedrumstė pirmuosius dvidešimt jo gyvenimo metų. Rūpinosi sava žeme, ją puredamas ir gerindamas. Tankaus miško juosta senais laikais vokiečių riterių sargyba, saugojo jo žemę nuo pasaulio neramumų. Anicetas lankė pradžios ir augštesnę mokyklą, o dviejų metų žemės ūkio mokykla padarė iš jo gerą ūkininką. Gal jis niekuomet nebūtų palikęs Lietuvos, jeigu 1940 m. įvykiai nebūtų išmušę jo iš gyvenimo vagos.

Tėvai suimti

Tuo tarpu Lietuva laisvumelaisvū noru tapo SSSR narys ir net tokioje mažoje vietovėje, kaip Utena, komisarai turėjo daugiau galios, kaip jos gyventojai. Kai birželio 17-to rytą Anicetas išėjo iš namų, jis net nenujautė, kad daugiau nebematys saviškių. Jie visi buvo suimti ir, kai grįžtantį Anicetą kaimynai apie tai iš-

pėjo, jo artimieji jau buvo pakeliui į Sibirą. Tik viena šeima iš daugybės kitų.

Nuo šio momento Aniceto nebesimatė nei gatvėse, nei kelyje. Keturiolika dienų ji priglaudė gana saugus miškas, o paskui jis pasitraukė į vakarus.

Karo pabaigą išgyveno Hamburge

Anicetas pasakoja, kad jo tautiečiai Vokietijai buvo draugiškai nusiteikę, o į savo rytų kaimyną žiūrėjo su baimė. "Kai vokiečių daliniai įžygiavo, tai visi bėgo į gatvę ir nešė kareiviams gerti ir valgyti. Kai rusai atėjo, kaimai buvo lyg išmirę".

Karui pasibaigus su savo tautiečiais atsidūrė DP stovykloje. Laimingai pateko anglų tarnybon, saugoti Hamburgo aerodromą. Paskui šoferavo ir bevažinėdamas pažino Vokietiją. Vėdęs, išsikėlė į Ruhro kraštą ir įsikūrė drėgname rūsyje. Bet Anicetas su žmona nenusiminė. Jie kietai taupė ir pamažu patogiau įsikūrė.

Laiškai grįžta

Kaip jam čia patinka? "Žinot", aiškina Anicetas, "šiandieną čia, kur uždribu kasdienę duoną, yra mano namai". Nėra ko stebėtis po tokių išgyvenimų. Jau trejus metus dirba vienoje izoliatorių firmoje ir gražiai sugyvena su darbo draugais. Gal šio Lietuvos pabėgėlio, kuriuo nepasirūpino IRO, vaikai taps mūsų miesto pilnateisiais piliečiais, o tėvynė liks uždara. Iš buvusios tėvynės net visi laiškai grįžta.

Šitas vokiečių laikraščio papasakojimas yra labai būdingas tiek vokiečių pažūrai į lietuvius, tiek jų galvosenai apie ateitį.

bet su nepalaužiama valia pradėjo didžiulį vajų išgelbėti dvarą ir likusius 200 akrų. Vajus buvo pradėtas su laišku, kuris buvo 1953 gruodžio mėn. 3 d. išspausdintas "The Charleston Mercury". Jis buvo adresuotas "Pietiečių Ponioms" ir prašė sumesti pinigų fondui, kuris galėtų nupirkti Mount Vernon kaip "a monument of love and patriotism".

Atsakymas buvo spontaniškas. Aukos pilte pylėsi. 1858 metais Draugija, kuri buvo specialiai įkurta nupirkti Mount Vernon už \$200,000.

Tada praėjo keli metai, iki "The Ladies" kaip draugija populiariai vadinama, kuo kruopščiausiai atstatė Mount Vernon rūmus tokius, kokie jie buvo Washingtono laikais. Sode vėl žydi gėlės ir daržovės. Buvo atstatyta virtuvė, skalbykla ir rūkymo pastatai, batusiuvi dirbtuvė ir tvartai. Washingtono baldai ir daiktai buvo susigrąžinti iš visų šalies kampų.

Iš šio pasiryžimo niekas neišsitaistė turtų. Ir dabartinės pajamos iš turistų, išskyrus vaikus jaunesnius kaip 12 metų, vidurinės mokyklos mokinių ir kariuomenės karių naudojamos sąlygų pagerinimui ir išlaikymui.

Šimtmetinės parodos centrą sudaro Miss Cunningham portretas. Parodoje randame taip pat ir jos garsųjį laišką laikraščiu, Mount Vernon nupirkimo dokumentus, senuosius žemėlapius, kitus istorinius dokumentus. Vienas iš tokių popierių yra kvitas išduotas Kaliforniečiams už jų \$3,000 vertės auksą.

Shakespeares Mums

Ne Naujiena

Europiečiai dažnai mums prikiša kultūros stoka. Daugelis iš jų mano, kad eiliniai amerikiečiai pilnai pasitenkina komikų knygyte, gurkšnodami limonadą ir klausydami per radiją kurtinanti džiazo muzikos.

Sovietų propagandos mašina, visada pasirodanti išnaudoti savaip amerikiečių savotiškumą, skleidžia pasauliui nesąmones apie amerikiečių kultūrą. Sovietai visai stiprina europiečių baimę, kad mes užversime jų kontinentą komikais ir pučiamą gumą, paskandindami amžiams Senojo Pasaulio kultūrą.

Su šitokiais gandais kovoti nelengva. Iš dalies jie gali būti atremti mūsų statistikos daviniais apie simfoninius orkestrus, muziejus ir knygynus. Negali taip pat būti užmiršta ir paskutiniaisiais metais taip gairvalingai išsiplėtusi nauja ryšio priemonė—televizija. Ar tai gerai, ar ne—bet televizija Jungtinėse Valstybėse dabar užpildo poilsiaujančių žmonių laiką daugiau, negu bet kokia kita laiko užėmimo priemonė.

1952 metų pabaigoje šiame krašte buvo naudojama apie 20,000,000 televizijos aparatų. Kiekvienais metais jų skaičius padaugėja 6 milijonais. Dažnai geros programos, kaip yra patyrusios skelbimų agentūros žiūrима апытikriai 13 milijonų namų Amerikoje.

Akyvaizdoje šitokios statistikos, televizija aišku savaime yra tapusi Amerikos gyvenimo kultūrinio aspektu. Kokia jos įtaka? Gera ar bloga?

Negalima kategoriškai atsakyti. Per televizijos ekranus vieną savaitę praeina 1,000 valandų programos. Aišku, neišvengiama blogų pasirodymų, demoralizuojančių blogai parašytų vaidinimų. Tačiau faktas lieka faktas, kad televizija, tolimiausiems Amerikos kampams ir jo gyventojams, dažnai perdavė tokią programą, kurios kitu atveju šie niekad nebūtų pamatę.

Juk praėjusiais metais visoje Amerikoje buvo matomi tokie šadevrai: Toscanini diriguoti NBC Simfoniniai koncertai, Maurice Evans vaidinęs Hamletą; Metropolitan Operos išpildoma "La Boheme"; George Bernard Shaw ir Luigi Pirandello pagrindinių veikalų pastatymai; pasikalbėjimai su Bertrand Russell ir Robert Frost; apsilankymas pas dailininką Thomas Hart Benton jo namuose; Modernaus Meno, Gamtos Istorijos ir kitokių muziejų programos ir sekmadieninės Lincoln Zoologijos sodo programos. Operos premijos kaip "Amahl and the Night Visitors" parašyta Menotti ir "The Bat" (Šikšnosparnis—Johano Strausso) ir daugybė kitokių "deimantų".

Tai buvo televizijos metų rinkiniai dalykai tačiau vistiek niekad prieš tai tiek daug, bet kokios pasaulio šalies, žmonės nematė.

(Tąsa)

Džiugienė nutilo išvargusi, išbalusi, lyg iš naujo visa išgyvenusi. O Kavaliūnas jau tēsi, ant dėžės sėdėdamas, lyg būtų atsidūręs teisiamoj kėdėj prieš teisėją. Kodėl, kodėl jis nepabėgo iš pafrontės atgal Žemaitijon? Vieton to, kad prisijungtų miške prie didvyrių partizanų, jis bailiai kasė, vokiečių nacių priežiūroje, tuos nereikalingus beprasmius apklus. Tiesa, jis tada dar tikėjo tuo nežinomuojų ginklu, kuri turėję vokiečiai panaudoti bolševikams atstumti. Ir, kaip moteris, jis tikėjo stebuklų Ne, tai nėra pasiteisinimas. Štai jis sėdi prieš šia išvargusią motiną, kuri paukojo savo sūnų Lietuvai, ir net nemoka jos nuraminti. Kaip jis gali ją paguosti, kad pats reikalingas pasigailėjimo?

— Ponia, atleiskit man, — sušvebeldžia vo jis, bučiuodamas jos ranką.

— Už ką aš jum turiu atleisti?—nustebo Džiugienė.

— Nežinau, ar jūs mane suprasit, brangi ponia. Manau, kad taip. Didvyrio motina turi turėti didžią, kilnią sielą... Aš dažnai dažnai pagalvoju, ar nereikėjo man ir kitiems tokiems, kaip aš viengungiam, prasi-veržti per frontą, ir prisijungti prie anų... didvyrių. Ypač dabar, kada Ponia man papasakojo apie savo Arūną, jaučiuos labai labai kaltas prieš ponį, prieš visas Lietuvos motinas ir prieš Lietuvą.

Džiugienė atleidžia nusišypsojo.

— Ne, nereikia taip jaudintis. Kiekvienas žmogus turi savo kelią. Mes visi esam Lietuvai reikalingi, net aš, nebejauna būdama. Tamsta čia auklėji naują kartą, naujus didvyrius. Juk ir mano vyriausias sūnus Sigitas nepasiliko anapus geležinės uždangos. Jis kitu būdu nori būti naudingas Lietuvai. Jau greit bus inžinierium, kad nors atstatys Lietuvos kelius. Mano Danutė, tikiuos, bus nebloga dailininkė. Ji jau dabar savo paveikslais tarnauja Lietuvai, jos išlaisvinimo idėjai. O aš gal esu reikalinga tokiems, kaip tamsta, nuliūdusiems nuraminti, energijos įkvėpti. Ar ne?

Kavaliūnas pakėlė savo nustebusias akis į beveik linksmą Džiugienės veidą. Tos geros motiškos akys... Kaip jam jų trūksta čia, tremtyje. Jo motina mirė dar prieš pirmą bolševikų okupaciją. Jo sužadėtinė, kurią jau buvo bevedęs prie altoriaus, turėjo lengvabūdiškas akis. Jis jos, matyt, nemylėjo, nes retai apie ją tepagalvojo.

— Iš tikro, ponia, Jūsų atvykimas man didelė paguoda. Jaučiuos noriaiškai sustiprėjęs, pasijutau taip pat reikalingas žmogus šiame pasaulyje.

— O juk ateis tikro išvadavimo valanda, — įsitikusi kalbėjo Džiugienė. — Tik kartais mano sielą pagauna silpnumas. Man kiekvieną žiemą darosi liūdna, pagalvoju, kad mano šernelis ir jo draugai miške nesušaltų. Tik pavasari aš atsigailinau ir gyvenu nauja viltimi ir lūkesiu.

Rašydami užsienin būtinai pažymėkime programą kuri patinka televizijos ekrane. Europoje ji tebėra pradinėje stadijoje ir jiems tikrai labai įdomu, kaip ir kas rodoma Amerikos televizijoje, kad iš to susidarytų įspūdį apie Amerikos gyventojų kultūrinį lygį. Ir vie-

— Ir jokios žinios apie jį neturėjot? — pasiteiravo mokytojas.

— Dar prieš metus nežinomais keliais pasikė mane žinia, kad jis dar gyvas, tebekovoja. Anie, tie raudonėji žvėrys, nepajėga kitaip mūsų sakalėlių išnaikinti tai išmokė šunis jų ieškoti ir juos sudrskyti. Bet aš netikiu, kad atsirastų toks šuo, kuris Arūnėlį panorėtų bent įkasti. Jį visi šunės mylėjo, net bauriausiai. Dar aš jį pamatysiu, tikiu, kad pamatysiu, — užbaigė Džiugienė ir klausiaučiu žvilgsniu pasižiūrėjo į sūnaus mokytoją, lyg laukdama pritarimo.

Kavaliūnas, pats netikėdamas tokiu stebuklu, tvirtu balsu tarė motinai:

— Taip, jūs jį dar pamatysit.

Praėjo dar viena žiema. O pavasarį Kavaliūnas atsidūrė anapus Atlanto, Čikagos mieste. Neįprastas darbas gumos fabrike ir jokios prošvaistės Lietuvos dangaus Kavaliūno veidas išsivagojo naujomis raukšlėmis. Tik savaitgaliais kiek atsigailvindavo. Turtinga Čikagos miesto biblioteka, lietuviški laikraščiai ir suėjimas su tautiečiais jį kiek praskaidrindavo.

Kartą, parėjęs iš darbo, jis rado savo kambarį, ant stalo, laišką. Iš Vokietijos. Nepažįstama pabraiža. Gal koks ligonis tautietis šaukiasi pagalbos. — pagalvojo. O tokių juk daugybė anapus vandenyno pasitaiko. Ir retas kuris drįsta pragyti siuntinuko. Taip sunku yra prašyti...

Atplėšia voką. Ir nustebusiomis akimis permeta šias eilutes:

"Mielas ponas Mokytojai! Žinau, kad Tamstai idomu išgirsti apie Jūsų buvusį mokinį Arūną. Taigi, skubu Tamstai pranešti kad aplinkiniais keliais gavau apie jį brangią žinutę. Mano Arūnelis buvo pernai raudonųjų sugautas, kankinamas, kad išduotų, savo brolius kovotojus, bet jis neišdavė. Kodėl jo nepakorė, kaip dauguma sugautų partizanų, nesuprantama. Jį bolševikai buvo bevežę baisiausiomis koncentracijos stovyklon. Bet jis tebuklingu būdu pabėgęs. Ir dabar jis vėl grįžo pas birsko brolius. Tai pranešėjas galė savo laiško man rašo: -- "Brangi ponia, jei Jūsų sūnus sugebėjo išsprukti iš pat raudonųjų nasyrų, tai tikėkis, dar jis padarys didesnių stebuklų. Dar jūs gausit pamatyt išlaisvintoje Lietuvoje". Ir aš tuo tikiu, tvirtai tikiu juk Lietuva — didvyrių žemė.

"Te Dievulis laimina ir Jus Jūsų varginame tremties kelyje E. Džiugienė."

Kavaliūnas susiėmė veidą rankomis ir sudėjavo: Kiek jų ten žūsta kovojant prieš tūkstanteriopai žalingesni priešą, kiek jų ten susisprogdina, nebegalint kovoti, kad nenukentėtų giminės, juos atpažinus! Laisvi gimę, laisvi miršta. Gal tik sauželę jų beliko... Bet kraujas, už Tėvynę pralietas, dejuoja, šaukiasi naujų kovotojų. Ir jie žengia linksmi papildoma žuvusiųjų gretas. — Didvyrių žemė...

Klausykites

Sekm. nuo 11:30 iki 12 val. ryto
Oro Bangomis
Lietuviškos
Radio Programos
vad. J. JANUSH. Jr.
Iš WKNB Stoties
840 kc.

GANNON'S BAKERY

351 GRAFTON STREET

1077 MAIN STREET

Worcester, Mass.

MAC'S BRAKE SERVICE

CHAS. McCARTHY, Prop.

Taisom Automobilius—Ypač Elektrines Dalis

97 MILLBURY GATVĖS (prie Vernon Drug Co.)

Worcester, Mass.

AUTO & RADIO SUPPLIES Tel. 5-8407

SANDY'S
67 MILLBURY STREET
HARDWARE—ELECTRICAL & SPORTING GOODS—TOYS

CENTRAS ŽUVININKAM

Visokių Reikmenų už specialias kainas—20%

iki 40% nuolaidų nuo paprastų kainų

Konservavimo Laikas

Visokių stilių bonkų — kvortos - puskvortės ir visokių kitų

Visokių stilių bonkų — kvortos - puskvortės

ir visokių kitų reikmenų maisto konservavimui

Visokių stilių kamsčių, gumų ir t.t. už

SANDY'S ŽEMAS KAINAS

LIETUVIŲ LIAUDIES MENO PARODA BROCKTONE ATSIDARYS RUGSĖJO 12 d.

Lietuviai Didžioje Parodoje

Metinė Lietuvių Liaudies Meno Paroda, kuri kasmet vyksta garsioje Lietuvių bazuose, pastatytoje Brockton Fair Grounds plote, atsidarys rugsėjo 12 d. ir tęsis ligi rugsėjo 19 d. Jos iškilmingas atidarymas bus rugsėjo 13 d. 3 val. p. p. Toji diena žinoma visame mieste kaip "Lietuvių Diena".

Lietuvių Bakužė yra visų lietuvių brangus turtas, kuriuo kruopščiai rūpinasi vietos lietuviai, pagarsėję ne tik ja, bet taip pat paskirtų Lietuvos laisvinimo reikalams kvotų surinkimu.

Šių metų paroda bus įdomi ir įvairi. Joje lankytojai matys eilę naujų dalykų, dar nematytų ir tik bazužėje, bet taip pat niekur kitur. Daugiausia dėmesio susilauks neabejotinai lietuviškosios sodybos pavyzdys, kuris paruoštas pagal Lietuvos laisvės laikų sodybą, labai skirtingą nuo tų laikų, kada senieji ateiviai atsisveikino su tėvyne.

Parodoje bus ne tik šių dienų gintaro išdirbiniai ir papuošalai, bet kelių šimtų

metų gintariniai pavyzdžiai. Medžio išdirbinius atstovaus dail. A. Tamošaičio, prof. Ig. Končiaus, Čibo ir V. Liaukaus darbai. Gausus bus dail. A. Tamošaitienės kilimų ir audinių rinkinys. Moteriški, vyriški kostiumai, užuolaidos, staltiesės, rankšluosčiai ir kiti darbai mirgėte mirgės parodoje.

Iškilingam Bakužės atidarymui rugsėjo 13 d. kalbėtoju pakviestas kongresmanas Wigglesworth Meninė dalį atliks Worcesterio lietuvių trimitų ir bugnų orkestras (Drum Corp) ir O. Ivaškienės tautinių šokių grupė. Bus dar ir kitų pamarginimų. Visa programa vyks po atviru dangumi, ant pievelės, kaip Lietuvoje.

Programa ir paroda rūpinasi atskiros komisijos, kurių pirmajai vadovauja K. Jurgeliūnas, o antrajai — Viščinis. Šalia to dar veikia pagerinimo komisija, vadovaujama M. Tubio, ir valgyklos komisija, kuriai pirmininkauja A. Strumskis. Visos komisijos plūša, kad didžiojoje parodoje lietuviai pasirodytų galimai sėkmingiau.

Koresp.

Čekų Šeima Persikėlė

Dr. Vaclovas Čekas, jo žmona ir dvejios dukterys Aldona ir Danguolė persikėlė gyventi į Brooklyn, N. Y.

Aldona pavasarį baigė Clark universitetą, su meno bakalauro laipsniu. Ji buvo jauniausia baigt universitetą. Per vasarą, ji dirbo Clark universiteto knygyne. Aldona rudenį mokys University Graduate School of Arts and Sciences, North Carolina.

Mirė

Aleksandras Čiras, gyvenęs 60 Canterbury gatvės buvo palaidotas rugsėjo 1-mb dieną, Šv. Jono kapuose. Gedulingas pamaldas buvo atliktos Aušros Vartų bažnyčioj.

Jonas Sepavičius, gyvenęs 304 Lake Avenue, buvo palaidotas rugsėjo 4-tą, Šv. Jono kapuose, po gedulingų pamaldų Šv. Kazimiero bažnyčioj. Velionis paliko savo tėvus Bronislovą ir Anasztaziją Sepavičius, žmoną Mildred; sūnų Joną; brolių Mikolą ir seserį Bertą Repšienę.

Juozas Česna, 2 metų vaikutis, pateko į automobilio nelaimę rugp. 30-tą, sekmadienį po pietų ir mirė. Jisai gyveno 127 Millbury gatvės. Palaidotas rugsėjo 2-trą dieną, Vilties kapuose. Jisai buvo 12-tas mirti automobilio nelaimėje šimet.

Antanina Čirienė, sulaukusi 65 metų mirė Miesto Ligoninėje, rugsėjo 9-tą. Velionė paliko savo vyrą, Louis.

Namas Pardavimui

Arti Aušros Vartų bažnyčios Trys dviejų kambarių butai su atskiromis maudynėmis; pirmam aukšte penki kambariai ir maudynė savininkui; yra ir krautuvė. Geros inegos, namas pats užsilaiko. Iš priežasties nesveikatos esu priverstas išvykti iš Worcesterio. Matykite savininką, 185 Vernon gatvės.

Pareلمان's Bakery

Wholesale and Retail
Bread, Rolls, Pastries
Geras Patarnavimas

WATER and HARRISON Sts.
Tel. 2-9811 - Worcester, Mass.

Amerikos Lietuvis Skaitytojų ir Remėjų Žinias

Čia talpinami tų "Amerikos Lietuvis" metinis piknikas įvyko sekmadienį, rugpjūčio 30, 1953 m., Jurgio Babrausko pavilione Manville Street, Leicester, Mass. Pikniko programa susidėjo iš muzikos, dainų, kalbų ir dovanų laimėjimų. "Amerikos Lietuvis" skaitytojų vardai, kurie netik užsiprenumeruoja šį laikraštį, bet ir prisideda prie pikniko pasisekimo, nežiūrint ar galės dalyvauti ar ne. Štai tų mūsų skaitytojų vardai, kurie atjaucia lietuviškos spaudos palaikymo svarbumą:

- J. Kairis, Worcester \$2.
- K. Banis, Worc. \$1.
- S. Mansevičius, Worc. 1.
- F. Yesket Worc. 1.
- A. Valukas, Worc. 1.
- E. Grisky, Worc. 1.
- B. Purvinskas, Worc. 1.
- V. Pumeris, Worc. 1.
- A. Jesukevičius, Worc. 1.
- P. Mattus, Worc. 1.
- VI. Gelmintas, Worc. 1.
- P. Mazeivienė, Worc. 1.
- J. Naujokaitis, Worc. 1.
- J. Baltren, Athol 1.
- J. Bart, Johnson R. I. 1.
- J. Bulvidas, Worc. 1.
- J. Piesin, Worc. 1.
- J. Rakauskas, Waterbury .. 1.
- J. Arlauskas, Worc. 1.
- B. Miller, Omaha, Neb. 1.
- I. Kriksconatis, Fairfield ... 1.
- C. Kasper, Providence 1.
- A. Balsys, Kensington 1.
- W. Liskowskas, Wilkes Barre 1.
- J. Jodelis, Armstrong Creek 1.
- J. Andruskevičius, Brooklyn 1.
- J. Vaitkevich, Hartford 1.
- J. Worches, New Haven 1.
- W. Shimkus, Cleveland 1.
- J. Gustis, Phila., Pa. 1.
- A. Jonaitis, Gardner 1.
- M. Kalukin, Hartford 1.
- B. Jakavičienė, Cambridge .. 1.
- J. Ramanauskas, W. Hanover 1.

- A. Staras, Worc. 1.
- A. Zvalauskas, Worc. 1.
- W. Sharkus, Brockton 1.
- A. Vallokaits, Worc. 1.
- J. Mankus, West Haven 1.
- J. Liberis, Amsterdam 1.
- A. Gedritis, Oxforl 1.
- J. Virbelis, Cleveland 1.
- T. Brazas, Phila., Pa. 1.
- M. Witort, Waterbury 1.
- A. Stulgis, Arnold, Pa. 1.
- A. Navitsky, Hartford 1.
- M. Ivaška, Aorc. 1.
- P. Peckevičius, Worc. 1.
- M. Sceglinskas, Worc. 1.
- M. Stanaitis, Worc. 1.
- J. Barysas, Worc. 1.
- Zvalauskas, Worc. 1.

Vestuvės

Louise B. Gražulytė ir Povilas J. Zukas susituokė rugsėjo 7-tą, 10 valandų ryte, Šv. Kazimiero bažnyčioj. Jaunosios tėvai yra Jonas ir Marijona Gražuliai, 70 Vale gatvės, ir jaunojo motina Domicelė Žukienė, Cambridge, Mass.

Palydovai buvo: ponis J. W. Delionienė, jaunosios sesuo; Ona ir Darata Zukaitės; Jonas S. Zukas, Edvardas J. Gražulis ir Vincas C. Zukas.

Vestuviniai pietūs suruošti Edgemere Lodge, Shrewsbury Mass. Sugrįžę po kelionės į Kanadą, jaunoji gyvena su savo tėvais, kol jos vyras tarnaus laivyne, paskirtas prie U.S.S. Snyder, Brooklyn, N. Y.

Baigėsi Atostogos

Kaip tik po Darbo Dienos švenčių oras atvėso, atostogų laikas baigėsi beveik visiems. Antradienį vaikai suėjo į mokyklas užsiregistruoti, gi trečiadienį mokyklos atsidarė. Virš 34,000 miesto vaikučiai pradėjo mokslo metų viešose ir parapijinėse mokyklose. Spalio 2-trą prasidės vakarinės mokyklos suaugusiems įvairiuose miesto mokyklose.

THE GENEROUS FELLER SAYS:

Why Not Spring

For One of Our Many CRAZY Fine CarBARGAINS!
WE FINANCE—NO \$ DOWN

GEORGE ABDELLA CO.
77 SHREWSBURY STREET

GRAFTON HILL PACKAGE STORE

236 GRAFTON STREET - TEL. 7-1264

Nuo Pirmadienio iki Ketvirtadienio pristatom iki 2-tros val.

Penktadienį ir šeštadienį pristatom per visą dieną

BOB'S APPLIANCE SHOP

TEL. 4-5775 — 5-4730

Jūsų Centras

Radio - Televizijos - Šaldytuvai
Elektriniai Įtaisymai Namams

56 WATER GATVĖS - WORCESTER 4, MASS.

Dabar Senų Pečių Surinkimo Laikas
Laikas dabar
Pakeisti savo seną pačių
Laikas dabar
Įsigyt moderniškų
Automaitšką pečių
Kaip

HARDWICK Kepimo ir šildymo KOMBINACIJOS PEČIŲ

Už labai pigią kainą

Worcester Gas Light Co. - 30 Mechanic St.

DIAL 7-8311

Krautuvė atidaryta Treč iki 9 val. vak.

WHITE'S 5c - 10c - \$1.00 Krautuvė

26 MILLBURY GATVĖS (arti Kelley Aikštės)

Čia galima lengvai apsipirkt

Arti savo namų

JOHN BIELAWSKI

Laikrodžių Taisytojų

Auksinių Daigtų Pardavėjas

Ekspertas Amerikonų ir Užsienio Laikrodžių Taisyse

167 MILLBURY ST. - TEL. 7-5477

Worcester 4, Mass.

Trokštantiems Pažangos Jaunoms Moterims ir Vyrams...

VAKARINIAI KURSAI pradant Rugsėjo 21

ELEMENTARY ACCOUNTING

SHORTHAND and TYPEWRITING

BOOKKEEPING (Beginning and Advanced)

SPEED DICTATION

INCOME TAXES (Fed. and State)

INTERMEDIATE ACCOUNTING

OFFICE MACHINES

CIVIL SERVICE

Offices Open Daily 9 until 4

Saturdays until 12 - Evenings 6:00 until 8

KATALOGAS TIEMS KURIE REIKALAUJA

BECKER JUNIOR COLLEGE

— of BUSINESS ADMINISTRATION and SECRETARIAL SCIENCE

44 ELM GATVĖS - Tel. 3-2987 - Worcester

BIZNIO KARIEROS MOKYKLA

MAGAY & BARRON

OPTIKIERIAI

JAMES O. MAGAY — ROBERT A. MAGAY

368 MAIN STREET (prieš Foster gatvės)

Worcester 8, Mass.

L & K Motors

5 GRABOWSKI AIKŠTĖ - TEL. 2-9750

Mobil Motor Flush Patarnavimas

Sutaupys Automobilių Savininkam Pinigų

JUOZAS LIETUVNINKAS, Sav.

Taisom, Ištepam, Prirengiam prie įvairių sezonų

Parduodam Sacony Gasoliną ir Aliejų

Mobil Baterijas — Visokius automobilių reikmenis

SU LINKĖJIMAIS

I. J. KAIRYS, Sav.

42 MILLBURY STREET - WORCESTER

Skaniausių Valgių galima gauti pos ilgų metų patyrusį virėją—

I. J. KAIRI—už prieinamiausias kainas

Užėikite, Persitikrinkite Patys

VISIEM GERAI ŽINOMAS

BENNY STRUCKUS MARKET

KAMPO MILLBURY ir SIGEL GATVIU

Užlaiko visokius valgius, šviežias ir šaldytas daržoves;

Kilbasai Specialiai pačių pagaminti

Kilkasai Specialiai pačių pagaminti

Worcester, Mass.

Mandagus Patarnavimas

SU LINKĖJIMAIS

CHARLES' RESTAURANT

Telephone 3-8376

JOSEPH SHARAMETA, vedėjas

Specialistas Jūrų Maisto Gaminime

94-96 MILLBURY STREET - WORCESTER

Šį Savaitgalį Užėikit su savo šeimyna į Charles Restoraną

Kam Vargt ilgas valandas virtuvėje

Čia rasite labai skaniai pagamintus valgius, pasirinkti

pagal savo skonį.

Mandagus Patarnavimas